

Szerkesztőség:

Starcsovai ut 3 sz. a.

Kiadóhivatal:

József főherceg
utca 11 szám.

Közlemények a szerkesztőségbe, előzetes és hirdetés díjak, úry a lap szétküldésére vonatkozó panaszok a kiadóhivatalba küldendők.

Előfizetési ár:

Egész évre 6 frt

Fél évre 3 „

Negy. évre 1 frt 50 kr.

Egy szám ára 5 kr.

Hirdetések és nyilat-
téri közlemények
juttatásán közölteknek.

VÉGVIDÉK

Politikai lap.

Megjelenik:

minden vasárnap, szerda és
péntek reggel.

Főszerkesztő:

Feymann Gyula

Felelős szerkesztő:

Dr. Hódy Antal

ÜGYVÉDEK.

Hirdetések

Vig Simon nyomdájában is felvételnek.
Starcsovai utca 3. szám.

Gabonapiacunk rákfenéje.

Gabonapiacunk tarthatatlan állapotával talán már minden hivatott és hivatlan faktor is foglalkozott. De eredmény nélkül. A helyzet javulása reményében újból szólalunk fel. Ezuttal egy oly állapotra akarunk rá mutatni és az ellen orvoslást keresni, mely a már különben is „hírhedté“ vált gabonapiacunkat teljesen tönkre tenni nagyon is alkalmas.

Tudvalevő dolog, hogy a budapesti árak alapján alakulnak a vidéki piaci árak. Minél olcsóbb a szállítási díj valamely vidéki piacról az ország fővárosába, annál inkább megközelítheti ezen piaci ára a fővárosi gabona árakat. És mit tapasztalunk Pancsován? Azt, hogy a legolcsóbb, a vízi uton szállítják terményeinket Budapestre, és piaci árunk mégis a szomszédos városok árainál alacsonyabbak dacára annak, hogy ezen városokból a szállítás mindig drágább mint tőlünk. Ennek természetes következménye pedig az az elszomorító és eltagadhatatlan tény, hogy a termelők mind gyérebben jönnek a pancsovai piacra. Másfelé mennek.

És ennek természetes következménye megint az, hogy pang az üzleti élet egyáltalában, de különösen a gabonauzlet. És miért? Mert városunkban a gabona vásárlás nem „szolid“ mó-

don történik. Nem gabonakereskedőinket okoljuk ezért. Hanem okoljuk a rendszert, melynek ugylátszik, ők maguk is tehetetlen rabjai.

Szemléljük meg közelebbről hogy a „kis piacson“ miként és kik kötnek üzleteket! A termelők behozzák néhány zsák búzájukat és annak jeléül, hogy az eladó oda állanak szépen sorba a kis piacson. Most jönnek — nem a gabonakereskedők — hanem az alkuszok, a pancsovai „grosicsár“-ok. Ezen elnevezés alatt értendő volna a gabonakereskedő oly szakértő meghatalmazottja, ki megbízás folytán megtekintti a piacra hozott gabonát, megalkuszik az eladóval és megveszi azt, ha az áru a megbízó igényeinek megfelel. Ezen közbenjárásért kap ő, minden általa vásárolt métermázsáért 4 kr. proviziót.

Es mit tapasztalunk. Először azt látjuk, hogy már reggel korán több a „grosicsár“ mint az eladó, másodsor azt, hogy ezen alkuszok legnagyobb része — tisztelet a kivételnek — legalább is nagyon problematikus existenciák, kik könnyebb életmód hiányában, minden szakértelem nélküli grosicsárokká léptek elő, rendőrkapitányságunk elnéző kegyelméből; harmadszor pedig azt, hogy a fenálló szabály ellenére valóságos rohamokat intéznek a piacson álló vagy oda érkező kocsikra.

Ezen állapotok pedig nem egészségesek. Az alkuszok száma — jelenleg körülbelül 80 van, igen nagy és ezek tulnyomó része határozott megbízás nélkül vásárol gabonát és viszi vagy küldi a termelőt aztán tetszése szerint valamely gabonakereskedőhöz. Ez még a kisebb baj. A nagyobb baj abból származik, hogy különösen a direkt megbízás nélkül vásárlók — csak hogy 4 krajczár proviziót kapjanak — tullicizálják egymást és rendszeren rossz minőségű búzáért is olyan árt ígérnek, melyet a gabonakereskedő még a legjobb akarat mellett sem adhat meg. És ezen „nem szolid“ eljárás kifolyása aztán egyrészt azon valóban megbotránykoztató jelenetek melyek naponta lejátszodnak a „kis piacson“, másrészt pedig okozója azon per-patvaroknak, melyek az eladó és az átvevő kereskedő közt napirenden vannak.

Az alkusz, hogy minél több 4 krajczárra tegyen szert, tekintet nélkül az áru minőségére azon van, hogy az eladó az ő ajánlatát fogadja el. Az eladó természetesen örül ezen liczítálsnak és a legmagasabb árért iparkodik gabonán tudadni. De ép oly természetes az is, hogy a kereskedő az árut a meg nem felelő tulmagas árért — melyet a „grosicsár“ az ő zsebére és talán megbízatása nélkül ígért — vonakodik átvenni. Azonbau

TÁRCZA.

Az ifjuság éneke.

I.

Amióta ez a szomorú idő van!

Az ég is más. Az emberek is mások. Minden, mintha csak arra volna teremtve, hogy szomorítsa az embert. A divány karjára hajtom a fejem és úgy hallgatom az esőt, ami koczog az ablaküvegen. Suhog, az ablak felső szárnya nyitva, azon hallik be a suhogása. Csendes az egész vidék. Párakba öltöztek a hegyek. Szegény fejem a két tenyerem közé szorítom.

Amióta ez a szomorú idő van!

II.

Már régen.

Ha csak valami történe. Például, például. Ha jönne valaki, és ide ülne mellém, és megsimogatná a fejem, a homlokom. Tán szólna is valamit és fáradt testem karjaiba venné. Ha . . . már oly régen nem történt semmi. Az élet megy, mendégél. Szinte mintha már nagyon öreg volnék. Reggel korán kelek. Balog meghuzta odaát a harangot, az oltár elé lépek és meghajtom a térdeim. A templom csendesesen megtelik, a harang szól fenn a toronyban. A reggel fényességében imádkozó emberek látszanak . . . Balog, tördepelve a lépcsőn mellettem, csendit én pedig lehajtom a fejem: mea culpa mea maxima culpa . . .

A falusi plébános élete már csak ilyen. A parókiamat befutotta a loncz. Fel egé-

szen a tetőig; de a fecském nem jöttek meg a tavasszal. Pedig hogy vártam őket. Hogy vártam! . . . Már itt csicsereg minden ereszt alatt a fecsképár, még a válykos embernek is jutott belőle, csak az én fecském maradtak el. Mi történt velük? — A csicseregésük nem költ többé fel reggelenkint. Nem látam őket nyilazni az udvarom felett! Engem már a fecske is elkerülne?

Ha jöttek tavaszunkint, mintha az ifjuságomat, a jókedvet hozták volna magukkal a kis vándorok! Ma!

Csak az eső veri az ablakom.

Éppen ma, amikor olyan szomorú vagyok.

III.

Nem bírok nyugodtan feküdni. Menni kell valahová. El, messze, hogy nyugodt tudjak lenni, hogy alázatos, hogy lemondó, hogy a régi . . .

Mintha susogna valaki odakint az ablakom előtt és bekérezkedne valaki. Pedig csak az eső az — és én mégis arra gondolok, hogy lehetne más is itt az ablakom alatt és kapogtatna.

— Kálmán, nyissa ki!

— Hogy kinyitnám-e máma?

— De hogyan nyitnám ki? És át is ölelném. Ót, a kis Flórá!

Persze, egykor másként volt.

Ezek az esős júniusi délutánok mindig szomorúvá tesznek. Már virággal van telve a kertem, illat száll minden bokorból felém és madárhang. És az Ipoly is éppen úgy szalad. frissen, vígan, hullámosan. A parti fákról hulldogál a víz. — az ég zengése csendesen el-

hal a hegyek mögött. Aludni mennek a szelek is a völgyekbe és az égi felhők tovább vándorolnak. a messzi tengereknek véve utjukat.

Egy nagy ihar tövében áltam és egy kis ázott, fényesszemű bogarat tartottam a karjaimbán. A kis Flórá!

— A zivatar már elmúlt Flóra, — mondtam halkan.

Felnyitotta a szemét. Elpirult és kibontakozott a karjaimból:

— El-e? Akkor tán mehetnék haza. . .

Felemeltem a földről a virágcsokrot. Ezt délután szedtük az erdőn, kiáltva a vízhang után. Flóra! kiáltottam a hegyek felől, — mintha valami vén erdei csász állna ott a gerinczen, botjára támasztva állott, — mormogva jött a hang a fák között: Flóra.

A nap is kitekintett a felhők mögül. A vén ihar levelei aranyosan csillantak meg. A kis Flóra a kezébe vette a virágokat. Csak egy kis leány, — aki nem tud sokat a künn levő nagyvilágról, csak azt, hogy ő most itt áll mellettem — velem és rám néz. De a szeme könnyel volt telve, mintha a langyos permetegből odahullott volna néhány csöpp az arcára.

— Elmegy-e, Kálmán? magától függ tudom.

Huszéves voltam és arról volt szó, hogy belépek a rendbe. Felővezem magam lemondással és az alázatosság szeretetével és lemondok mindenről . . . Még Flóráról is.

Nam feleltem. Csendben lépegettünk a gyalogösvényen. A fű vizes volt még, Flóra megemeltette a szoknyáját. Kendőjét a hom-

2.
 ugy az ok mint az okozat nagyon is alkalmas arra, hogy a termelőket végleg elriasszák a mi piacunkról.

Ez ellen tenni kell valamit. Még pedig minél előbb. Az orvoslás azonban nem lehet egyoldalú. Minden hivatott faktor tegye meg kötelességét.

Az első baj az alkuszok sokasága. Ne tessék tehát a rendőrkapitányságnak két embernek ajánlatára — kik talán nem is gabonakereskedők, — boldog-boldogtalannak „grosicsári“ iparigazolványt kiállítani. Ne tessék azonban a gabonakereskedőnek sem az ilyen, szerintük hivatlan alkusztól, kit részére való vásárlással meg nem bízott, semmiféle gabonát, — még ha előnyös is a vétel — átvenni. És ez utóbbi szer volna a leghathatósabb. Mert az olyan alkusz, kinek senkitől megbízatása nincsen, alig fogja idejét elpazarolni, ha előre tudja, hogy semmi provízió nem üti a markát.

Szinte halljuk az ellenvetéseket. A konkorenczia. Igen a versenyeszükség és hasznos — ha egészséges. Miért van a gabonapiacz más városokban rendezve és nem nálunk is? Vannak városok, melyekben a gabonakereskedő hatóságilag bejelenti névszerint alkuszait, és míg ezeknek ígéretei kötelezők megbízójukra nézve is egyrészt, addig másrészt az ilyen a hatóságnál bejelentett alkusz által megkötött üzletnek magasabb ígért által való meghiusítása érzékeny pénz-bírsággal sújtatik. Ne tessék az ilyen egészségeskonkorencziától idegenkedni. Probatum est!

„Csalodások“ ellen.

„Jó házközösség, öreg cseléd“, akadt pártfogód, van a ki sikra száll melletted, hogy szolgálatod után a jól megérdemelt nyugalomba ne tegyenek. — Jó öreg szolgál, ki ifjan jó szolgálatot teljesítettél, inog már térded, munkád, szolgálatod csak nyűg, magad ohajtod a nyugalmat, s van a ki

lokába huzta. A kendő alól kicsillogott szénafényű szőke haja.

Egyszerre megfogta a kezem. Könnyörögve nézett rám:

— Miért megy el innen, ahol maga született, ahol az édesanyja ringatta térdén?! Itt hagyja a házukat, az udvarbéli nagy fákat. Azt hiszi, el nem sorvadnak azok a vén fák, ha maga nem jár el többé alattuk? És nem lesz-e üres a nagy, régi házuk?! Az ámbitus szögletében a pók szövöi majd hálóját, a vakolat leomlik, gaz növi be az udvart. Azt hiszi: gondolni fognak majd magára, ha nem lesz itt? Tán senki, tán . . .

Husz éves voltam. Rajangó, tiszta, amint csak a falusi gyerek lehet, aki egyszerre belekerült abba a nagy áhitatos világba, ahol a jóisten cselédei nevelik bolthajtásos kolostorokban az ifju hiveket. És a kis fatornyos templom, melyet megnyitnak előtte, a nagy szentegyházak, ahol aranyos fényben, a selyem suhogása közepette jelenik meg az Ur. Az orgona bug és ifjú szűzek éneke hallik a kórusról. A lelkem imádsággal és áhitattal volt tele. Már elmúlt minden. Nem zengett az ég és a vén ihar elveszett a völgyi fák között.

— En az Ur szolgálja leszek. A szeretetet fogom hirdetni, de magamnak nem lesz részem benne.

Flóra megkapta a kezem.

— Kálmán, — nem-e szeretheti akkor is az Urat, ha engem szereti? Ha boldog lesz, ha itt marad, ha olyan lesz, amilyen az édesapja, a nagyapja voltak: Büszke férfiak, akik éltek és szerettek, és boldogok voltak. — És

nem adná meg ezt, hasznavehetlen szolgálatodat van a ki kívánja!

Szabad tulajdon, — 25. §-al kötött házközösség; mily contrast!

Gazdasági termelékenységre törekszünk, kevés a tőkénk, kell tehát, hogy legyen fedezeti alapja a „hitel“-tőkének. — De mind ezt a Csalodások ciklik írója be nem látja, el nem fogadja.

Mindennapi dolgokat fogok felhozni, hogy minél világosabban tűnjék ki a házközösség intézményének tarthatatlansága.

Egy-egy család elszaporodván, mindinkább csökken a jövedelem a családtagok számához képest, mert a birtok ugyanaz — de a törzs mind több és több tagot számlál. Mi a vége? eleinte nagyobb fáradtság, küzdelem, nyomor, mert a jövedelem a megélhetésre is alig elég, beruházásokra meg épen nem jut belőle. Belátva ezt egy-egy raj kiválik, hiszen ha napszámmal keresi kenyerét, jobban megél: otthagyja a közösséget, mely neki már keveset nyújt és lesz belőle szegény „birtoktalan“ család, mi ha a tulajdon felosztható volna nem történhetné meg. — Ime egy család, mely a házközösség „áldásos“ intézményéből nyomorral küzd. Ezért bizony nem fog hálát rebegni a 25. §-nak!

Azt hozhatná fel valaki, hogy a felosztás a törpe birtok nagy tömegét szülné. Igaz. De e törpe birtokok tarthatatlansága csakhamar közép birtok szülője lenne. — Hogy a házközösség tagjai közül sokan birtoktalanok válnának ez is tény, de ezzel szemben keletkeznének a jelzett közép birtokok, s a nemzeti vagyonosságra kevés értékkel bír az, hogy X-e a közép birtokos, Y a napszámos, a fő dolog az, hogy ugyanoly mértékben lesz birtokos osztály, mint a házközösség fentartása mellett létezett.

A jelzett ciklikiró által védet 25. §. hogy a hitelműveleteknek gátat vet, ezt főlegesen emlitenem és fejtegetnem.

Ha már most megszorul a földmivelő, hová forduljon? Kénytelen a gabonakereskedőhöz fordulni, s előre eladja termését, de a fizetés teljesítésére semmi garantiát

nem nyújthat, így a tőle előre vásárolt gabona szállítása a kereskedőre nézve nem biztos, illetve a követelés mivel sincs biztosítva — evidens, hogy ily esetben sokkal kevesebbet fizet a kereskedő métermázsánként, hiszen ő kockáztat.

Mi ennek az eredménye? Eladósodás, a hitel megszűnése az illető földmivesre, miből aztán szegénység és nyomor keletkezik, s miért? mert fenáll a házközösség, s a jelzett ciklikiró által oly hévvel védett 25. §. mely oly tisztán tartja a „C“ lapot!

Az ókorban még a zsidók úgy böjtöltek, hogy terített, s étkekkel megrakott asztalhoz ültek, hogy a sanyargatás, az öntartóztatás annál nagyobb legyen. — Szegény házközösségben élő család! Sokan nyomorognak köztük, s a „C“ lap tisztán ragyog! De ez jól van így, teher nincs rajta, s hogy a szegény parasztagazda görnyed és nélkülöz, ez mellékes, csak a „C“ lap maradjon tisztán! Ha különben tönkre megy is a szegény „birtokos“ család, ha elveszti is hitelét, s megcsik, hogy éheznek, majd megtekintik a tisztán ragyogó „C“ lapot, s gyönyörködni fog benne és jól lakott.

A földmivelés, s így a természet közvetlen, szemlélése, s ennek másíthatatlan működése és befolyása az emberi munkára conservatív, mondhatni fatális gondolkozást teremt a földmivesben.

A földmivelő — köztudomásu — mindig ellensége az újításnak úgy a politikai, mint a gazdasági téren. — Mennyi csalódás, mennyi megakadás, sulyos kényszer helyzet kellett, míg a házközösség tarthatatlanságának belátása megfogamzott a határvidéki lakosságban! És ily belátásra jutottak, mert ehhez jutniok kellett. Ők maguk kívánják a ház közösség megszűntetését, s nem hirtelen elhatározás ez, hanem az évek során tett tapasztalatokból alkotott szigorú meggyőződés. — Miért már most ez ellen állást foglalni?

Persze könnyen, s felületesen fogja fel a dolgot oly egyén, kinek se üres, se „összefirkált“ „C“ lapja nincs.

ha elmegy, — ha elmegy Kálmán, én meghalok.

IV.

Hogy is volt tovább?

Ez az eső, ami az ablakomat veri, nem akar elmúlni. Ha tán kiderülne, ha a nap felnyitná a virágaim szemét, tán elmúlna a szomorúságom. Már alkonyodik és árnyékok támadnak e szobában. Olyan egyedül vagyok! — olyan egyedül!

Akkor is úgy alkonyodott. Már otthon voltam és a holmimat rakosgattam a kuffereimbe. Mindjárt indulok. János bácsi már fogat befelé. Alig tudtam gondolkozni. Szerettem volna már ott lenni, ahová készültem és biztonságban a fehér falak között térdepelni a feszületem előtt. És sirni, sirni . . . Hogy erős vagyok, hogy eldobom magamtól az egész világot az én uram istenemért! Ha már ott volnék! De még történt valami.

Az én ablakom a kertre nézett. A kerten túl az Ipoly, aztán egy nagy oszlopos ház, a hól Floráék laktak, oda nem megyek át buszni sem. Nem lehet, mert télek magamtól. Ha a szemét rám emelné, ha szőke haja szelid csillogását látnám, ha megszorítaná a kezem, min lenne vége volna.

A szoba közepén álltam és a szívem dobogását hallgattam. Hogy dobogott a szívem! Mintha valami közelednék felém, valami, a mi után sóvárogok epedve, egész ifjúságommal, egész szívemmel, aminek illatát érzem. Szinte elfuladtam és az ajkam értelmetlen mozgott, a hogy megszoktam, mint ha imádkoznék, megtörtöltem gyöngyöző homlokom.

Az ablakomon kopogtattak.

Megállott a szívem verése. Alig mertem odanézni. Flóra állott az ablakom alatt és barna szemével könnyörögve nézett be.

— Kálmán, nyissa ki . . .

Meglátott. Éreztem, hogy meglátott, de hátraleptem, összekulcsoltam a kezem és fel-emeltem az égre a tekintetemet.

— En édes, én jó, én nagy Istenem! . . . szeliden modtam;

— Áldja meg az isten, imádkozni fogok magáért!

— Kálmán . . .

A két kezével belékapaszkodott az ablakpárkányba. Majd összeseroskadt. Az arca könyvel volt tele. Alig birt szólni.

— Kálmán . . .

Hátraleptem. A leány csendesen, lehorogszott fővel ment visszafelé. En pedig leborultam a térdemre a szobám közepén és úgy zokogtam:

— Uram, te nagy Uram, te akartad ezt így.

Egészen bealkonyodott, be ma is.

En az eső még mindig nem szűnik. Itt fekszem a diványon, a szívem lemondással és fájdalommal van tele. Mert ma ismét ő reá gondoltam, az ifjúságomra, ami elmúlt és im nem maradt belőle semmi. Még csak egy virág sem, valami álom, ami kísérhetne magánosságomban. Hiszen egészeu egyedül vagyok.

Csak a csendes, őszies melázással susogó eső beszélget velem; a nagy szelek és viharok alusznak a messze völgyekben.

Krudy Gyula.

akár a képzett jogász, akár az egyszerű földmivelő, mindkettő egyaránt a 25. §. ellen szavaz.

Hogy a nép boldogítása feltételezné, hogy őt a törvény akár tulela, akár curatela alá vegye, ez felfogással homlok-egyenest ellenkezik.

A mit pedig Németországban üdvösnek és hasznosnak találnak, épenséggel nem következik, hogy nálunk is az legyen.

Czélja minden népnek a lehető legnagyobb nemzeti jólét és vagyonosság, de hogy erre nézve az eszközök egyik népnél feltétlenül ugyanazok volnának, mint másnál, ez nagyon merész állítás.

Azt hiszem a kimeríthetlen érvek tömegéből elég ennyi a 25. §. védőinek, hogy felfogásuk téves voltát belássák, s más véleményt alkossanak, s másként fogják fel ideáljukat a „tisztá C lapot“.

T.

H I R E K.

— **A krassószerényi főispán.** A krassószerényi főispáni állásra mint Zomborból irják G o z s d u Elek törvényszéki elnököt emlegetik mint komoly jelöltet.

— **Szenzációs öngyilkosság.** Dr. Lövinger Ede újvidéki orvos vár. törvényhatósági bizottsági tag kedden — f hó 2-án — Bécsben egy szálloda félreeső helyén föbelötte magát és szörnyet halt. Tetemét hazahozták.

— **Tettének okául gyógyíthatlan betegségét mondják.**

— **Az igazságügyminister** körendeletet bocsájtot ki, a melyben szigoruan elrendeli, hogy a jövőben a kiskorúak képviselőit, gyámokat, gondnokokat idézze meg a bíróság és nekik kézbesítse a kiskorúakra vonatkozó határozatokat. A rendeletre az adott okot, hogy eddig a bíróságok az önképviselőkre nem jogosult kiskorúak ügyében többnyire az árvaszékhez küldték meg a határozataikat.

— **Nőemancipáció Pancsován.** Ne jöjdenek meg bicikliző hölgyeink, nem róluk szól a nóta. A törvényszék női díjnokairól, vagyis azok gardedámjáról, az elnökről van szó. Az elnök tudvalevőleg öt kisasszonyt alkalmazott a törvényszéknél diurnistakul. Hát, hogy az elnök ur olyan nagy hölgy barát lett, ahhoz csak gratulálhatunk neki, ez ellen nekünk nem lehet szavunk, legfőleg azoknak a férfi díjnokoknak, a kik ezáltal kenyerüket veszítik. Hogy botrányos hibákkal jönnek ki a végzések a szép kicsiny kacsók alól, el végre az sem valami nagy dolog, mert körülbelül ez előtt is így voltak. Még az sem a mi bajunk, ha sokszor olyan dolgokat kell a fiatal leányoknak másolniuk bűnügyekben, a mik a férfiakat is undorral tölti el; ebbe legfőleg a mamáknak lehet beleszólásuk. Az sem tartozik a nagy közönségre, hogy a fegyelmi ügyeket, megintéseket, s az összes személyi ügyeket a leányokkal másoltatja le az elnök, s hogy a szóbeli dorgálásokat érczes hangjával a leányok füle hallatára végzi, hanem abba már van beleszólásunk, hogy az öt leánykát a maga előszobájába ültette be Vozary. Kedves jelenleg ugyan, ha egy-egy ügyfél belépésekor a hölgyek összedugják fejüket, nevetgélnek s csiripelnek (az elnök ur kedvencz kifejezése!) de már mégsem egyeztethető össze sem a hivatalos komolysággal, sem a felek érdekeivel, hogy az egyes-bajos emberek, legtöbbször intelligens elemek öt fiatal leány között antisambrirozzanak negyedórakig. Kellemtlen az úgy a felekre, mint valószínűleg magokra a hölgyekre is. Van most elég szoba rendelkezésre, tessék a női kart kevésbé élénk forgalmu helyiségbe elhelyezni.

— **A karánsebesi mandátum.** Egy lugosi hír szerint V u j a Péter a karánsebesi kerület országgyűlési képviselője egy magasabb állásu állami tisztviselőre van kiszemelve és az így megüresedő képviselői mandátum örökösöként J a k a b f f y Imre államtitkárt emlegetik.

— **Felügyelet az építkezéseknél.** A kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében

minden építkezésre, mellynél legalább 20 egyén foglalkozik, a kerületi kir. iparfelügyelő ügyel fel, egyúttal utasítja a miniszter az elsőfoku iparhatóságot, hogy e czélból az építkezések terjedelmét az iparfelügyelővel pontosan közölje.

— **Zászlóalj áthelyezés.** A nagybecskereki „Torontál“ és ennek révén egy helybeli újság írja, hogy a szegedi V. honvéd gyalog ezred 11-ik zászlóalja a buzási király gyakorlatok után nem tér vissza Szegedre, mert Pancsovára helyeztetett át. Ezen téves hírrel szemben egészen megbízható forrásból közöljük, hogy a fent jelzett honvédszászlóalj igenis visszatér Szegedre, hanem a szintén ott állomásozott és komlós-keresztesi báró Fejérvári Géza tábornagym. kir. honvédelmi miniszter nevével cs. és kir. 46. gyalogezred 2-ik zászlóalja lett Pancsovára áthelyezve és f. évi szeptember hó 8-án fog vasuton városunkba, új állomáshelyére érkezni. A zászlóalj parancsnoka: W e s z e l y János alezredes, kapitányai pedig siegenborni W i n k l e r Oszkár, Pelikán Ede, nedeczi N e d e c z k y László és J e u n i k e r Antal.

— **Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége.** A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségének igazgatósága e hó 14-én Szegeden tartja meg ülését. Az elnökség által kibocsajtott meghívó így szól: A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége 1898. augusztus 14-én vasárnap délelőtt 11 órakor Szegeden, a kereskedelmi és jparkamara könyvtár-termében igazgatósági ülést tart, melyre az igazgatóság tagjait ezenel meghívja. Táragsorozat: 1. A felvételre jelenkező és kilépő rendes tagok kérvényeinek elintézése. 2. A tagsági díjakkal 6 hónap óta hátralékos rendes tagok törlése. 3. A Szövetség vagyonának kedvező gyümölcsötetésére vonatkozó javaslatok (a felügyelő-bizottság véleményével). 4. A nyugdíj-tervezetnek előterjesztése. 5. Az elnökség előterjesztései. 6. Indítványok.

— **Kánikulia tréfa.** Mulatságos felvonulásnak voltak tanui a napokban a stárcsovai úti lakosok. Két illuminált „kecske“ köznyelven szabó, ugyanis fogadásból a „vörös rózsá“ korezmától az alsó sörházig talicskázta magát. Aztán azt mondják, hogy rosz idők járnak és hogy Pancsova nem halad.

— **A zimonyi pamflet.** Nem régiben Eszéken egy gunyirat jelent meg Nikita montenegrói fejedelem ellen, de nem nagy hatása volt. A szerző most kibővitve és Milán exkirály meg Kállay külügyminiszter szidalmazását is felvéve a könyvbe, újból akarta kiadni, még pedig Z i m o n y b a n. A zimonyi rendőrség azonban neszét vette a dolognak, s kutatást tartván egy nyomdában, megtalálta és lefoglalta a készülő félben lévő pamfletet, mely tele van a legdrasztikusabb szidalmakkal s alaptalan rágalmmakkal.

— **Multság a Társaskörben.** Vasárnap augusztus 14-én a Társaskör helyiségeiben humorisztikus estély lesz. A vigalmi bizottság permanens tevékenységben van. Vendégek szívesen láttatnak. A részletes programot pénteki számunkban fogjuk közölni.

— **Megkülönböztetés.** Újabb intézkedés szerint a hajóállománál, a korlátlan belüli térre csak azoknak engedtetik meg a belépés, kik hajójegyüket előmutatják. Ez helyes. De nem helyes a következő a napokban megessett tény. Egy idevaló nyugdíjazott tisztviselő lekísérte egyik vendégét a hajóállomáshoz és nem ismerve az említett újabb intézkedést a hajóhidig akarta kísérni elutazó vendégét. A sorompónál álló rendőr azonban — miután jegye nem volt, figyelmeztette, hogy akkor nem szabad a sorompón belül tartózkodnia. Emberünk bele törődve sorsába ezen megálljt parancsoló Rubiconál elbucszott vendégétől és onnan nézte mint száll az be a hajóba. Míg ő így ácsorgott jön egy helybeli fiatal ügyvéd szintén egy vendégével. Emberünk már előre látta mint fog a rend pártatlan öre „halt“-ot kiáltani. Nagy bámulatára azonban ez a legnagyobb előzékenységgel felnyitotta a korlátot, mire a most érkezettek nagy garral besétáltak, András uram tisztelgése mellett. Emberünk ezen kétféle eljárás nem hagyta szó nélkül, mire a „Führer“ ur szánakozó mosolylyal felvilágosította az elégtelen törpe halandót, hogy a vendégével besétált ur nemesak fiskális hanem egyúttal,

„Municipal-Rath“ is. Emberünk ezen kijelentésre szó nélkül sarkon fordult és egyenesen szerkesztőségünkbe jött azon kéréssel, kérdezzük meg a főkapitány urtól, mióta és mi által „megkülönböztetendő“ a „városatya“ más halandótól?

— **Bevándorlás Szerbiába.** Utóbbi időben mindenfelől, de különösen Montenegro és Boszniából tömegesen vándoroltak be Szerbiába a lakosok; legutóbb a szerb kormány megsokalván a Colgot, elrendelte, hogy minden bevándorlót az ország széléről visszautasítsanak.

— **Bátor életmentő.** Hiába szedi áldozatait a Temes a szülők és a hatóságok nem okulnak. A szabadban való fürdést, a mely pedig már sok szegény család örökös bánatának volt okozója, még mindig akadálytalanul türük. Majd ha megint elpusztul egy-egy gyermekélet, akkor majd sopánkodnak a szülők és intézkedni készül a hatóság. De addig! A mult vasárnap egy gyermek sereg fürdött a töltés menti régi Temesben. Paizán játékuknak azonban majdnem szomorú vége lett. Egy hat-hét éves fiucska a meglehetősen széles víz közepe táján egy gödörbe jutott és ha egy iparos tanoncz saját élete veszélyeztetésével nem siet segítségére úgy ma egy gyászoló családdal több volna városunkban. A megmentett gyermek nevének nem ismerjük, bátor megmentője azonban Ho kmány András nyomdász tanoncz és a „Végvidék“ szorgalmas kihordója volt. Teljes dicséretet érdemel ezen önfeláldozó, nemes tettéért.

— **Iparosok figyelmébe.** A kereskedelemügyi miniszter ur folyó évi 46149. számú és a honvédelmi miniszter ur 358. 11/VIII. számú leirata szerint ez évben 20000 (Huszezer) pár lábbeli és pedig 10000 pár bakancs és 10000 pár barna pamut vitorla szövethöl való könnyű cipő lesz a mult évi feltételek mellett a hazai kisiparosoktól beszerzendő. — A szállításban való részvétel föltételei között főleg az tartandó szem előtt, hogy a szállításban ipartestületi kötelekben álló kisiparosok és azokból álló szövetkezetek, vagy „alkalmi szövetkezetek“ vehetnek részt (az utóbbiak csak akkor, ha tagjai valamely ipartestület kötelekben állanak és egyetemes szavatosságot vállalnak) és hogy a munkát saját műhelyeikben tartoznak teljesíteni. A bakancsok páronként 5 frt 02 kr-ra megállapított egységi árak és a könnyű cipők páronként 4 frt 27 kr-ban határozattak meg. A cipők jövő 1899. évi márczius hó végéig a budapesti honvéd főruharaktárban lesznek átadandók, a kereseti összeg azonban netalan történendő előbbi beszállítás esetén is csak 1899. évi január hó első felében fog kifizettetni. Az ajánlatok folyó évi augusztus 15-ik napjáig az ipartestületek útján a temesvári kereskedelmi és iparkamarához okvetlen benyújtandok, mivel a később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. — A honvéd főruharaktárban a könnyű cipők és bakancsok hitelesített mintái bárki által megszerezhetők.

— **A munkástörvény és az adóprés.** A tavaszkor mindenfelé a kedélyek lecsillapítása czéljából úgy magyarázták meg ez új munkástörvény 43 §-át, hogy a munkás szerzeményét nem lehet, nem szabad lefoglalni semmiféle czélra. Ezt a téves magyarázatot természetesen készpénznek vették a munkások és sehol semmiféle fizetést nem akarnak teljesíteni. A törvény említett szakasza egész világosan azt mondja, hogy a gazdánál lévő követelést és nem a már hazahordott szerzeményt nem szabad lefoglalni. A kikindai járás több községében is tévesen magyarázták meg a szakaszt, a többek között Padén az emberek párbér, s egyéb kötelezettségek teljesítéséről hallani sem akarnak, és félő, hogyha a munkások szerzeményére a végrehajtók mégis ráteszik a kezüket, komoly zavarokra van kilátás annyival is inkább, mert a vármegye már körendeletileg is intézkedett, most utólag, hogy a munkás szerzeménye igen is lefoglalható.

— **A kicserélt feleség.** Egy bicikli kereskedőről mesélik ezt a jóízű históriát. Valamelyik vidéki vevője, ki egyébként egyike a legszörnyebb embereknél, levelet ír neki a melyben referál a legutóbb vásárolt bicikliről. Mikor már mindennel végzett, odairja a dátumot és alá jegyzi — Kedves neje ő nagyságának kezeit esőkolom.

— Jövőre egyébként ki fogom cserélni. Közben tudniillik viztatért újra a biczik-lire s nem vette észre, hogy milyen furcsaság sült ki a két utolsó sorból.

Rossz nyelvek pedig azt beszélék, hogy a kerékpárkereskedő most alig várja a jövő esztendő.

— (A magyar föld adósága.) napról-napra, évről-évre nő. Szomorú, de eltagadni nem lehet, hogy a kisbirtokosság jobban jobban merül az adósságba. A statisztika kimutatja, hogy 1840-ben még csak 181 ezer forint adósság terhelt a magyar földet. 1850-ben már több volt rajta 9 milliónál. — 1860-ban 80 millióra ment, 1870-ben 130 milliót tett ki, 1880-ban 252 milliót, 1890-ben 480 milliót, 1896-ban pedig már 791 milliót tett ki a be-táblázott tulleter. Ennek kétharmada földekre, egy harmada házakra esik. Ha a fenti összeg-hez hozzá tesszük a budapesti bérházak terhet és az árvavagyomból, alapokból és magánegyé-nektől felvett kölcsönöket, az adósság terbe ki-tesz ezer milliót. Ebből a rémséges összegből kijut minden megyének. Summára nézve leg-nagyobb Bácskának és Pestmegyének, de hól-dankint legtöbb Csanádnak, ahol minden hold földre 50 frt adósság esik. Békésre, ahol 27, továbbá Fehérmegyére 24 frt. Ami az adót illeti, az is kétszerannyi lett 30 év óta, ha pe-dig az összes adókat felszámítjuk, az meghat-szorozódik. Így nő az adósság, s a hogy az adósság nő, úgy a nyomor és boldogtalanság is, s ki tudja hova vezet mindez?

C S A R N O K.

A nyomdász halála.

Egy nyomdász halt meg — olvasom
Néhány sorban a hirlapon;
Sokáig szedte a betűt.
Mig elfáradt és lefeküdt.

Kinek kezén sok eszme kelt
Életre, míg bus napja telt;
S kinek szorgalmán sok henye
Embernek hizott birneve:

Maga sötéten, névtelen
Gázolta át az életen,
S mulásáról is szük szavak
Alig pár sornyit mondanak.

Koporsójánál nem követ
Nagy jajgatást el nagy tömeg;
Felejtés várja hamvait,
Mintha nem is lett volna itt.

Csak egy pár meghitt jó barát
Virrasztja szunyadvó porát:
Fejtáján rövid életü
Nevét örizzén pár — betű.

Jakab Ödön.

Beteg vagyok . . .

Beteg vagyok édes!
S ha szólítalak téged,
Nem hallod szavam;
Nem jössz átkarolni,
Nem jössz lecsókolni
Lázás ajakam!

Ágyam nem veted meg
S féltő szerelmednek
Nyoma nincsen itt;
Gyűrött fejemalját
Meg nem igazítják
Áldott kezeid!

Homlokom ha izzad,
Hogy te megsimítsad;
Nem jössz nem sietsz;
S aggódva nem kérded:
Fájdalmat hol érzed,
Ha felsziszzenek.

Hogy megvigasztaljal,
Édes reményt adjál,
Ugy hiányozol;
Nem segít senki más,
Semmi vigasztalás
Özvegy paródon!

Csak te segíthetnél,
Ha mellettem lennél:
Tudom érezem;
Csak a szerelmed
Adna segédelmet,
Enyhülést nekem!

Mert a lázas álom
Hogyha szempillámon
Győzve ur leszen;
Megnyugoszm, édes,
És boldog igézet
Száll át lelkemen!

Itt vagy ekkor nálam,
Ajakad csókjával
Gyógyulást adol . . .
Fájdalma megenyhül
Égi szerelmedtől
Drága angyalom!

Honthy István.

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.
Nyomatott Vig Simon gyorsajtóján.

Selyem-basztruha 8 frt 65 krtól

egész 14 frt 65 krtól egy teljes öltözékhez való szövet — Tussors és Shantung Pon-gees valamint fekete, fehér és színes Henne-berg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krtól, méterenként — sima, csikos, kockázott mintákban. Privát-fogyasztóknak postabér- és vámmentesen s házhoz szállítva. Minták postafordultá-
val.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasz-tandó.

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben.
(cz. és kir. udvari szállító.)

Hajó-menetrend.

Pancsova, Belgrád es Zimony közt.

— Helyi hajó számára. —

Pancsováról indul d. e. $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{4}$ 9
d. u. $\frac{1}{2}$ 3.

Zimonyból indul d. e. $\frac{1}{4}$ 7, $\frac{1}{4}$ 12
d. u. 7.

Megjegyezzük, hogy az utazók kényelme szempontjából minden vasárnapon és az alatt megnevezett ünnepnapokora helyi hajó Zimony-ból Pancsovára csak este 8 órakor fog in-dúlni.

Az ünnepnapok: június 29, július 6, 11,
augusztus 1, 15, 18, 20, szeptember 8, 10,
20, 26.

— Nagy hajó számára. —

Pancsováról (előveszteglő) indul
lefelé minden csütörtök, szombat, hétfő d. e.
6 órakor; felfelé pedig minden szerda, pént-
ek, vasárnap d. u. 6 órakor.

Zimony és Belgrád közt.

— Helyi hajó számára. —

Zimonyból indul: d. e. 5 órától
 $\frac{1}{4}$ 12-ig minden órában, d. u. 1— $\frac{1}{2}$ 9-ig szin-tén.

Belgrádból indul: d. e. $\frac{1}{6}$ -tól
 $\frac{1}{2}$ 12-ig óránként, d. u. $\frac{1}{4}$ 2—9-ig szintén.

8576 szám.

tkvi 1898.

Végzés árverési hirdetmény és feltételek.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi ható-ság az előterjesztett kérelem folytán **Goba Mita** dolovai lakos javára 181 frt tőke, ennek 1895 évi augusztus hó 12-től járó 6% ka-mata 154 frt 44 kr és 12 frt 65 kr. eddigi, 3 frt jelenlegi s még felmerülendő költség ki-élegítése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. §-a alapján és 146. §-a értelmében **Simin Drága** dolovai lakos ellen a Dolova község-ben és a dolovai 319 sz. tkvben foglalt kö-vetkező ingatlanokból Szimin Drágát illető $\frac{1}{4}$ részére: 1. dülő 391 hrsz. 3⁶⁵⁰ hold II. oszt. $\frac{1}{4}$ részére 51 frt 50 kr. 3. dülő 391 hrsz. 3¹²⁰⁰ hold II. oszt. $\frac{1}{4}$ részére 73 frt 50 kr. 1. dülő 51 hrsz. 2³⁰⁰⁰ hold I. oszt. szántó $\frac{1}{4}$ részére 86 frt 50 kr. 45 sz. ház és 1700□-öl házhely egészben 280 frt becsárban az árverést elrendeli és azt valamint a megállapított fel-tételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Dolova község-há-zában 1898. évi augusztus hó 29. nap-ján d. e. 9 órakor fog megtartatni a követ-kező egy a tkvi hivatalban mint a Dolova községben kifüggesztett s megtekinthető fel-tételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is elfognak adatni.
3. Árverezni szándékozók tartóznak az ingat-lan becsárának 10% -át vagyis 5 frt 15 kr. 7 frt 35 kr. 8 frt 65 kr. 28 frt készpénzben, vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Pancsován kir. tszék tkvi oszt. 1898. évi április hó 26-án.

Medzihradszky.
kir. tszéki alburó.

Legjobb francia mosószer

Lessive Phénix

Phénix-mosószer,

J. PICOT, szabadalma Páris

A felhőnemű fentartására és szépítésére.

Legjobban moshatunk mindent szappan,
szóda, hamu stb. nélkül.

Kezesség ártalmatlanságáért.

Clormentes!

Lessive Phénix.

Kapható: Trnovszky Józsefnél
Liptó Szent-Miklós, Klein Jakab-
nál Rózsabegy.

Gyár:

Oszt. Magyar Monarchia részére Vác.

Kapható: RADDA FRIGYES,
Agyal gyógyszerárban.

PANCsovÁN.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Linimentum Capsici compos.

Ezen hirneves háziszser ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazatik köszvényél, csúznál, tagszagatásnál és megpüléséknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utáztat van forgalomban. — Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter azéjgyőzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.
Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt (Thüringia).